

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОДФП.02 ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ

Спеціальність 6.010101 «Дошкільна освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальниця відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2577
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)
«   » 20 16 р.

Київ-2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

“ ___ ” _____ 2016 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОДФП.02 ОСНОВИ ПРИРОДОЗНАВСТВА З МЕТОДИКОЮ

Спеціальність 6.010101 «Дошкільна освіта»

Київ-2016

УДК 373:372.
ББК 74.147

Основи природознавства з методикою: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта] / уклад. Г.В. Беленька, В.М. Вертугіна. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 - 22 с.

Розробники:

Беленька Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Вертугіна Валентина Миколаївна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол від «30» серпня 2016 року №1

Завідувач кафедри дошкільної освіти
_____ Г.В. Беленька

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи
_____ М.А. Машовець

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль I. Теоретичні засади формування еколого-природничої компетентності у дітей дошкільного віку</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи природознавства з методикою	12
V. Плани семінарських занять	13
VI. Завдання для самостійної роботи	15
Карта самостійної роботи студента	16
VII. Система поточного та підсумкового контролю.	17
VIII. Методи навчання	20
IX. Методичне забезпечення курсу	20
X.. Рекомендована література	21
Основна	21
Додаткова	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи природознавства з методикою» є нормативним документом Київського університету імені БорисаГрінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендації МРН України (лист №1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки практичних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи природознавства з методикою», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Дисципліна «Основи природознавства з методикою» ґрунтується на класичних та сучасних наукових дослідженнях у галузі «Основи екології», «Психологія дитяча», «Педагогіка дошкільна», є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань *фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: опанування системою знань про природу, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентноспроможних фахівців у галузі дошкільної освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; форми, методи і засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійну діяльність вихователя дошкільного навчального закладу.

Мета: формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти, що ґрунтується на вивченні об'єктів та явищ природи, змістів та методів формування екологічної уявлень у дітей дошкільного віку, форм організації освітнього процесу в умовах в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї.

Завдання:

теоретико-методологічні – є систематизація знань студентів про природу; окреслення змісту інформації про об'єкти та явища оточуючої природи, доступної розумінню дітей дошкільного віку, їх потребам та інтересам;

методичні – оволодіння студентами методами формування екологічних уявлень у дітей дошкільного віку; розкриття перспектив використання потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу;

практичні – формування умінь доцільно використовувати форми організації співпраці дорослого і дитини в процесі пізнання світу природи.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на *засвоєнні знань* із таких питань: природа Космосу, космічні об'єкти та явища доступні сприйняттю та розумінню дітьми дошкільного віку, природні умови України, рослинний світ України, тваринний світ України, теоретичні та методичні засади ознайомлення дітей з природою, форми організації та планування роботи з ознайомлення дітей з природою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою» студент повинен

знати: природу Космосу, космічні об'єкти та явища доступні сприйняттю та розумінню дітьми дошкільного віку, природні умови України, рослинний світ України, тваринний світ України, теоретичні та методичні засади формування екологічних уявлень у дітей дошкільного віку, форми організації та планування освітнього процесу з формування у дітей усвідомлено-відповідального ставлення до природи;

вміти: користуватися інформаційними джерелами з науково-природничого, фахового спрямування для пошуку потрібної інформації; опрацьовувати отриманий матеріал; самостійно вести спостереження за об'єктами та явищами неживої природи, рослинним та тваринним світом та фіксувати їх; облаштувати куточок природи в ДНЗ; вирощувати рослини та доглядати за мешканцями кутка природи; володіти методикою ознайомлення дітей з природою в різних вікових групах дошкільного закладу; планувати, організовувати та здійснювати освітній процес щодо формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку; організовувати процес пізнання дітьми дошкільного віку світу природи на засадах особистісно орієнтованої освіти; підбирати та виготовляти дидактичний матеріал для активізації і формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку, описувати методику його використання.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 36 год., із них 8 год. – лекції, 6 год. – семінарські заняття, 20 год. – самостійна робота. 2 год. – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою» завершується складанням екзамену.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Спеціальність*	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 1	6.010101 дошкільна освіта	Денна форма навчання
Модулів - 1		Нормативна
Змістових модулів -1		Рік підготовки: 3-й
Загальна кількість годин - 36		Семестр: 5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 1		Лекції 8 год.
		Семінарські 6 год.
		Самостійна робота 20 год.
	Модульний контроль 2 год.	
	Вид контролю екзамен	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	всього	лекції	сем.	с.р.	мкр
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I.					
Теоретичні засади формування еколого-природничої компетентності у дітей дошкільного віку					
Тема 1. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження.	7	2	2	3	
Тема 2. Інноваційні підходи до формування компетенції дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».	18	4	2	12	
Тема 3. Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».	11	2	2	5	2
Разом за змістовим модулем 1	36	8	6	20	2
Усього годин	36	8	6	20	2

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОЛОГО-ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження.

Лекція 1. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження.

(2 год.)

Актуальність проблеми формування еколого-природничої компетенції у дітей дошкільного віку. Особливості розвитку дитини дошкільного віку в процесі набуття еколого-природничої компетенції. Зміст знань і практичних умінь у дітей дошкільного віку за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» Базового компонента дошкільної освіти.

Ключові поняття теми: екологічна свідомість, екологічна компетенція, компетентність.

Семінар 1. Сучасні наукові дослідження з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку (2 год.).

Рекомендована література

Основна: 1,3,4, 5

Додаткова: 5,6.7

Тема 2. Інноваційні підходи до формування компетенції дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».

Лекція 2-3 . Інноваційні підходи до формування компетенції дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» (4 год.)

Аналіз наукових досліджень. Педагогічні технології – організаційно-методичний інструментарій змісту дошкільної освіти. Методи формування екологічних уявлень: метод мислеобразів, метод екологічної лабіалізації, метод екологічних асоціацій, метод художньої репрезентації природних об'єктів, . метод екологічної емпатії, метод екологічної рефлексії, ігровий метод. Класифікація педагогічних технологій : традиційні технології, новітні технології. Авторські технології: технологія використання казки у формуванні основ екологічної культури дітей дошкільного віку (Г. Беленька, Т. Науменко); технологія використання пейзажного живопису у формуванні естетичного ставлення до природи (Г. Беленька, О. Половіна). Форми організації роботи вихователя щодо формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку(заняття з милування природою; заняття-подорожі; заняття-мрії, тематичні заняття, екскурсії, прогулянки тощо).

Ключові поняття теми: педагогічні технології, методи формування екологічних уявлень.

Семинар 2. Організація різних форм роботи вихователя щодо формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку (2 год.)

Рекомендована література:

Основна: 1,4, 5

Додаткова: 2

Тема 3. Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».

Лекція 4. Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі».

Своєрідність планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі», врахування основних етапів засвоєння знань; передбачення використання методів, що забезпечують безпосереднє сприйняття об'єктів природи, інтеграція з іншими розділами програми. Вимоги до планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі». Планування системи занять на сезон та повсякденної роботи щодо формування еколого-природничої компетенції у дітей дошкільного віку. Місце індивідуальної роботи в плануванні. Форми планування освітнього процесу: перспективний, календарний план.

Ключові поняття теми: перспективний, календарний план, освітній процес.

Семінар 3. Презентація планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «дитина в природному довкіллі»..

Рекомендована література:

Основна: 1,2,3

Додаткова: 1,2,3.6,7.

V. Плани семінарських занять

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОЛОГО-ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 1.

Тема. Сучасні наукові дослідження з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Характеристика психолого-педагогічних досліджень з проблеми:

Г.Беленька, Н. Горопаха, Н. Лисенко, С. Ніколаєва, З Плохій, Н. Яришева.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 4,5

Додаткова: 6,7.

Семінарське заняття 2.

Тема. Організація різних форм роботи вихователя щодо формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Характеристика традиційних технологій екологічного виховання, що ґрунтуються на використанні класичних безпосередніх й опосередкованих методів, форм роботи та сприяють формуванню усвідомлено-відповідального ставлення до природи.

II Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література:

Основна: 5

Додаткова: 1,2,3

Семінарське заняття 3.

Тема. Презентація планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі»

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризувати планування освітнього процесу в різних вікових групах ДНЗ за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» (за публікаціями з періодичних журналів).

II. Виконання практичної роботи.

1. Презентація планування освітнього процесу в різних вікових групах в ДНЗ за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» на тиждень за орієнтовною схемою: зміст, форми, методи роботи:

а) тема; б) спостереження; в) праця; г) досліди; д) ігри; е) розповіді вихователя, читання природознавчої літератури; є) заняття; ж) індивідуальна робота (вікова група за вибором студента).

Рекомендована література:

Основна: 1,2,3,4,5

Додаткова: 4.

VI. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОЛОГО-ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження – 3 год.

1. Опрацювати джерела: (основна література б 4,5, додаткова: 5,6,7), фахові періодичні видання журналу «Дошкільне виховання (за останні 5 років) з питань формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку та зробити анотації зазначених джерел й записати в зошит для самостійних робіт – 3 год.

Тема 2. Інноваційні підходи до формування компетенції дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» - 12 год.

1. Розробити конспект заняття-дослідження на тему: «Сонце та його сім'я» (вікова група за вибором студента) – 3 год.
2. Розробити конспект заняття-казки на тему : « Дітям про сестрицю – голубу водицю» (вікова група за вибором студента) – 3 год.
3. Розробити конспект заняття-милування на тему:»Осіння палітра» (вікова група за вибором студента) – 3 год.
4. Розробити конспект тематичного заняття на тему: «Ліс – багатопверховий дім» (з використанням методу екологічних асоціацій) – 3 год.

Тема 3. Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» - 5 год.

1. Розроблення форми ведення планування освітнього процесу в різних вікових групах в ДНЗ за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» на тиждень за орієнтовною схемою: зміст, форми, методи роботи:

а) тема; б) спостереження; в) праця; г) досліди; д) ігри; е) розповіді вихователя, читання природознавчої літератури; є) заняття; ж) індивідуальна робота (вікова група за вибором студента).

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали і термін виконання самостійної роботи подано у табл.. 6.1

Таблиця 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль з теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОЛОГО-ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			
Тема 1. Формування еколого-природничої компетенції дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження – 3 год.	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	
Тема 2. Інноваційні підходи до формування компетенції дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» - 12 год.	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	20	
Тема 3. Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» - 5 год.	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, екзамен	5	

Разом: 20 год.	Разом: 30 балів
----------------	-----------------

VII. Система поточного та підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Основи природознавства зметодикою» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3.	Виконання домашнього завдання	5	6	30
5.	Відповідь на семінарському занятті	10	2	20
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25

максимальна кількість балів 82

Дисципліна з екзаменом $82:60 = 1,37$; Студент набрав 82 бали. Розрахунок $82:1,37 = 60$ балів;. Оцінка за шкалою: А. Екзамен – 40 балів

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 11.3

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (макс – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-74	«задовільно»	ED
75-89	«добре»	CB
90-100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою,

	передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У табл. 8.4. представлено розподіл балів, що присвоюються бакалаврам упродовж вивчення дисципліни «Основи природознавства з методикою».

Таблиця 8.4.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			40	100
T1	T2	T3		
17	23	17		

МКР – 1 (25 балів)		
Максимальна кількість балів без екзамену 82; (коефіцієнт – 1,37)		

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- 1) опорні конспекти лекцій;
- 2) навчальні посібники;
- 3) робоча навчальна програма;
- 4) збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- 5) завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Основи природознавства з методикою».

XI. РЕКОМЕДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. — 26 с.
2. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку / Г.В. Беленька. — К.: Сім кольорів, 2014. — 56 с.
3. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк; авт. кол. Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]; наук. кер. Г.В. Беленька, М.А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. — К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. — 304 с.
4. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч. метод. посіб. / Г.В. Беленька, Т.С. Науменко, О.А. Половіна. — К.: Генеза, 2013.- 112 с. — (Настільна книжка вихователя).
5. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк; наук. ред.. Г.В. Беленька ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Д. Богініч, В.М. Вертугіна та ін. — К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. — 352 с.
6. Яришева Н.В. Екологічне виховання дошкільників / Надія Федорівна / [посібник для вихователів] (серія «Екологія і здоров'я»). — К.: 2001. — 55 с.

Додаткова література:

1. Беленька Г.В. Дитина в дошкільній групі: методичний посібник для вихователів дітей дошкільного віку/ Г.В. Беленька. – К.: Сім кольорів. – 2014. – 56 с.
2. Беленька Г.В. Знайомтеся: жук-сонечко // Методична скарбничка вихователя. - №6, 2014. – С.36-39.
3. Беленька Г.В. Природничі науки у казках, запитаннях, досліджах / Ганна Беленька. – К.: Шк. світ, 2011. – 128 с.: іл. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Богініч О.Л., Беленька Г.В. Природа і Рух: [посібник для батьків дошкільнят та соціальних педагогів] / Під загальною редакцією С. Чередниченко. - К.: Кобза, 2003. – 192 с.
5. Горопаха Н.М. Виховання екологічної культури дітей. Посібник для вихователів дошкільних закладів та вчителів початкових класів / Наталія Михайлівна. – Рівне, «Волинські обереги», 2001 – 2001 – 212 с.
6. Ніколаєва С.М. Любов до природи виховуємо з дитинства. Рекомендації педагогам, батькам і гувернерам / Світлана Миколаївна Ніколаєва. – Х.: Видавництво «Ранок», 2007. – 96 с.
7. Плохій З.П. Виховання екологічної культури дошкільників: Метод. посіб. / Зоя Павлівна Плохій . – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2002. – 173 с.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Основи природознавства з методикою»

Разом: 36 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 6 год., самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		
Назва модуля	Теоретичні засади формування еколого-природничої компетентності у дітей дошкільного віку		
Лекції	1	2-3	4
Теми лекцій	Формування еколого-природничої компетентності дітей дошкільного віку як проблема психолого-педагогічного дослідження. 1б.	Інноваційні підходи до формування компетентності дитини за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі». 2б.	Планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі». 1б.
Теми Семінарських занять	Сучасні наукові дослідження з питань формування еколого-природничої компетентності дітей дошкільного віку 11 балів	Організація різних форм роботи вихователя щодо формування еколого-природничої компетентності дітей дошкільного віку 1б.	Презентація планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі за освітньою лінією «Дитина у природному довкіллі» 11 балів
Самостійна робота	5 балів	20 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Екзамен		
	максимальна кількість балів в семестрі без екзамену 82 бали (коефіцієнт – 1,37)		